

**Зберегти мову народу —
це значить
зберегти його історичну пам'ять.
Чи не тому питання мови
так гостро сприймається в Україні
та світі взагалі?**

21 лютого — День рідної мови, запроваджений ЮНЕСКО 1999 року на знак солідарності з тими, хто 55 років тому віддав свої життя в Бангладеш під час демонстрації протесту проти урядової заборони на використання в країні бенгальської. Починаючи з 2000 року, цей день у світі відзначають регулярно.

Кажуть, що сьогодні у світі мови вимирають швидше, ніж тварини, занесені до Червоної книги.

Яка доля чекає в майбутньому ті з понад 6-ти тисяч мов, які ще існують на нашій планеті? Чи глобалізаційні процеси сприяють їхньому зникненню? На це запитання немає однозначної відповіді. Тому редакція "Світогляду" вирішила присвятити своє чергове число питанню стану та розвитку української мови, запросивши до його обговорення знаних фахівців з мовознавства.

Наведемо думки декого з них.

Відомий український мовознавець, член-кореспондент НАН України *Орест Ткаченко* в своїй книжці "Українська мова і мовне життя світу" стверджує, що "незважаючи на часткове зникнення мов, у світі весь час з'являються нові мови. Багатомовність людства — явище не хвилеве, не тимчасове, не минуше, а таке, що весь час супроводжуватиме людство... На відміну від попередніх століть, коли безслідно зникло чимало мов, ХХ століття характерне тим, що в цей час почало розвиватися нечуване явище — воскресіння померлих мов. На цьому тлі вкрай анахронічно...

виглядають прогнози вимирання національних мов людства, що їх має витіснити якась загальнолюдська мова, в ролі якої декому ввижається одна з сучасних так званих світових мов".

Член-кореспондент НАН України *Григорій Півторак* вважає, що стан української мови в Україні не є критичним, але заслуговує на пильну увагу — з огляду на те, що по-перше, не вдалося зупинити русифікації, а по-друге, на процеси глобалізації, які сприяють все більшому поширенню англійської мови. "Треба чітко визначитися у владних структурах, чого ми хочемо, якою ми хочемо бачити Україну. Україна повинна бути українською. А без мови у всіх сферах життя такої держави побудувати неможливо. Не може бути самостійна держава Україна, й одночасно домінувати мова сусідньої держави. Це абсурд".

Академік НАН України *Володимир Литвин* переконаний, що "проблему мови і культури потрібно вивести за гуманітарні рамки й розглядати її значно ширше, адже до цього спонукають загальновідомі тривожні дані щодо місця і статусу української мови як усередині країни, так і за її межами. Дуже гостро в контексті мови постає питання історичної пам'яті, скаліченої і розірваної. А її відтворення необхідно, щоб відчувати нашу європейську ідентичність".

Головний редактор